

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

בפני כב' השופטת ד"ר דפנה אבניאלי

תובעים
1. גולן אבירמה
2. מישה בלכרוביץ'

נגד

נתבעים
1. גל דובי
2. ג.ד.הפקות בע"מ
3. משגב עורי הפקות בע"מ
4. אריה עורי

פסק - דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

קריוס ובקטוס, "צמד חמד חיידקים – עליזים ומתוקים", שוכנים בפיו של הילד עוזי, זולל הממתקים. הם שרים ומזמרים, מכים בשיניים ודופקים, כדי להגדיל את ביתם ולעשותו מרווח ונעים, אך כל הזמן חוששים שעוזי יתחיל פתאום לצחצח את השיניים ויבוא קץ לחייהם הטובים.

דורות של ילדים גדלו על ברכי הסיפור על זוג חיידקי השיניים השובבים, שנועד להמחיש לילדים את חשיבות השמירה על היגיינת הפה וצחצוח השיניים. הסיפור נכתב על ידי הסופר הסקנדינבי תורביון אגנר ותורגם למאות שפות, בין היתר לעברית בהוצאת "מסדה".

אבירמה גולן (התובעת) כתבה עיבוד של הסיפור למחזה וחיברה לו תשעה שירים (להלן: "המחזה המקורי"). מישה בלכרוביץ' (התובע), עיטר בליווי מוזיקלי והלחין את תשעת השירים (להלן: "המוסיקה המקורית").

דובי גל (הנתבע) כיכב במחזה, וכיום הוא מעלה אותו בלבוש חדש, בשיתופם של הנתבעים הנוספים. למי הזכויות במחזה והזכות לעשות בו שימוש – האם ליוצרים המקוריים או שמא לנתבע, הטוען כי היה שותף להפקה ורכש את מלוא הזכויות במחזה המקורי?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 האם העלאת המחזה בלבוש חדש מהווה הפרה של זכויות היוצרים של התובעים, לצד הפרת זכותם
2 המוסרית, או שמא מדובר בתביעת סרק על פגיעה בזכויות, שנועדה להוציא מהנתבעים כספים
3 בתואנות שווא?
4 בשאלות אלה ונוספות עוסק פסק הדין.

העובדות בקצרה

6 בשנת 1982 כתבה התובעת מספר קטעים קצרים על פי הסיפור "קרויס ובקטוס" לתכנית "מה
7 פתאום", שהוקרנה בטלוויזיה הלימודית. התובע הלחין את המוסיקה לשירים שחוברו אז על ידי
8 התובעת. הנתבע נבחר לשחק בתכנית הטלוויזיה את חיידק השיניים קרויס, לצד שחקנים נוספים.

10 לאור הצלחתם של קרויס ובקטוס בתכנית "מה פתאום", כתבתה התובעת עיבוד של הסיפור
11 המקורי למחזה חינוכי לילדים וחיברה תשעה שירים. התובע כתב את המוסיקה למחזה המקורי
12 והלחין את כל השירים.

14 חרף העובדה שלא עלה בידי התובעת להציג את הטקסט של המחזה המקורי, אין חולק כי הוא נכתב
15 על ידה. המחזה המקורי אף הועלה על גבי תקליט, שעל עטיפתו ניתן לה קרדיט מפורש על העיבוד
16 למחזה והפזמונים, לצד העיבוד המוסיקלי של התובע (נספח 5 לתצהיר התובעת). כיתוב דומה מופיע
17 במודעות פרסום של המחזה מאותן שנים (נספח 6).

19 המחזה המקורי הוצג מאז אמצע שנות השמונים על ידי הנתבע והפך ל"שלאגר" מיוחד. לדבריו:
20 **"בעוד ש"שלאגר" רגיל אולי רץ על הבמות 70 או 80 הצגות, קרויס ובקטוס רצה כ- 300 פעם עד**
21 **שנת 1988 בערך, והמשיכה להופיע מאות פעמים נוספות לאחר מכן במשך השנים. מבקרים**
22 **הכתירו אותה כ"נכס צאן ברזל" של התרבות הישראלית"** (סעיף 10 לתצהיר הנתבע).

24 המחזה אמנם הוצג בהצלחה במשך שנים, אך לתובעים לא שולמו תגמולים בגין הצגות אלה.
25 התובעים דרשו לקבל תמלוגים בהזדמנויות שונות, אך נענו על ידי הנתבע, כי אינם זכאים לתשלום,
26 בין היתר משום שהמחזה מוצג מעט מאוד פעמים.

28 בסוף שנת 2007 התברר לתובעים, כי הנתבע מעלה את המחזה בהפקה חדשה, הכוללת עיבודים
29 חדשים של המוסיקה והשירים, בשיתוף הבמאי והמחזאי אבי דור (להלן: **"ההצגה החדשה"**).
30 הנתבעים פרסמו את ההצגה החדשה באינטרנט ובפוסטרים לקידום מכירות, שבהם נכתב בשורת
31 הקרדיטים: **"מחזה: דובי גל ואבי דור; עיבודים: חזי שקד"**, ללא מתן קרדיט לתובעים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 עם גילוי דבר קיומה של ההצגה החדשה, פנו התובעים לנתבעים ודרשו כי יחדלו ממעשיהם
2 המפרים, לרבות מכל שימוש במחזה המקורי ובחומר פרסומי, שלא כולל קרדיט מפורש לתובעים.
3 הנתבעים דחו את טענות התובעים ואת דרישתם לקבלת דו"ח כספי על הכנסותיהם.

4
5 בחודש ינואר 2008, כחודשיים לאחר שפרסום ההצגה החדשה נתקל בהתנגדות מצד התובעים,
6 הוספה לפוסטרים שהופצו על ידי הנתבעים תיבת קרדיט, בה נכתב: "על בסיס מחזה ופזמונים
7 מאת אבירמה גולן; לחנים – מישה בלכרוביץ". התובעים סבורים, כי אין בפרסום החדש כדי
8 לענות על דרישותיהם.

טענות הצדדים

9
10 התובעים טוענים, כי מהשוואה בין ההצגה החדשה לבין המחזה המקורי עולה, כי ההצגה החדשה
11 אינה "על בסיס" מחזה מקורי ופזמונים מאת אבירמה גולן ולחנים: מישה בלכרוביץ, אלא מדובר
12 בשימוש מפר במחזה המקורי ובשירים המקוריים, תוך ניסיון לטשטש ולהסוות זאת באמצעות
13 שינויים מינוריים, שהוכנסו שלא כדין על ידי הנתבעים.

14
15 הנתבעים מצידם טוענים, כי המחזה המקורי נכתב ביזמת הנתבע ומוסכם היה, שכל היוצרים
16 מוסרים להפקה את כל הזכויות בתוכן היצירתי. בדרך זו, הנתבע, בתור המפיק והשותף בעל
17 הזכויות, קיבל את כל זכויות היוצרים בתוכן היצירתי, שנוצר על ידי התובעים, בשילוב עם הזכויות
18 לעצם הפקת ההצגה, שקיבל הנתבע מאת הטלוויזיה הלימודית והוצאת מסדה. בהמשך הדרך, קיבל
19 הנתבע, לדבריו, את אישור הסופר הנורווגי המנוח, תורבירן אגנר, ליצירת הגרסה העברית להצגה,
20 ולכן אין יסוד לטענות התובעים בדבר הפגיעה בזכויות היוצרים שלהם, כביכול, או בזכותם
21 המוסרית לקבלת קרדיט על הנוסח החדש של ההצגה.

22
23 בטרם אדון בטענות הצדדים לגופן, אתייחס לטענה המקדמית שהעלו הנתבעים, בדבר התיישנות
24 התביעה.

תביעת התובעים אינה חסומה מפאת התיישנות

25
26 טענתם המקדמית של הנתבעים היא, כי התביעה התיישנה.
27 לדבריהם, ההצגה הועלתה במשך שנים רבות, החל משנת 1982, וכל אותה עת, התובעים לא העלו
28 כלל את שאלת הבעלות בזכויות ולא דרשו תשלום או מעקב אחר תמלוגים, כדרכם של בעלי זכויות
29 יוצרים. התובעים אמנם דרשו תשלום עבור ההצגות מהנתבע, אך לאחר שנדחו על ידו נמנעו מלתבוע
30 למשך תקופה של 8 שנים לפחות – ומכאן שחלה התיישנות על תביעתם.

31
32 דיני התיישנות יוצרים מחסום דיוני מפני הגשת תביעה לבית המשפט, אך הם מושפעים מההכרה
33 בזכות הגישה של בעל דין לערכאות, כזכות בעלת אופי חוקתי. מהכרה זו נגזר העיקרון, כי שערי בית
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 המשפט לא יינעלו בפני מי שמבקש סעד מרשות שיפוטית, אלא מטעמים כבדי משקל (רע"א
2 6450/01 אוריאלי נ' מכון לטיפול בשפכי איילון, פ"ד נו(5) 721).

3
4 שאלת המועד להיווצרות עילת התובענה, לצורך תחילת מניין תקופת ההתיישנות, ניזונה מהערכים
5 השונים העומדים ברקע מוסד ההתיישנות, תוך ניסיון לאזן ביניהם (ע"א 6805/99 תלמוד תורה
6 והישיבה הגדולה "עץ החיים" בירושלים נ' הועדה המקומית לתכנון ובנייה ירושלים, פ"ד נו(5)
7 433).

8
9 סעיף 6 לחוק ההתיישנות קובע, כי תקופת ההתיישנות מתחילה ביום בו נולדה עילת התובענה.
10 "המועד להיווצרות עילת התובענה לצורך מניין ההתיישנות הוא מועד קיומו של "כח תביעה"
11 קונקרטי בידי של התובע... יש צורך בקיומו של כח התביעה, המצביע על בשלותה של זכות
12 התביעה הנתונה לתובע לפנות לבית המשפט בתביעה משפטית ולזכות בסעד", כדברי כב' השופטת
13 פרוקצ'יה בע"א 9413/03 אלנקווה נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים (פורסם בנבו, להלן:
14 "אלנקווה"; ראה גם ע"א 3319/94 פפר נ' הועדה המקומית, פ"ד נא(29) 581, 594).

15
16 התובעים אישרו, כי נודע להם במהלך שנות ה-80 שהנתבע מעלה את ההצגה לבדו, מבלי לשתפם
17 בהפקה או בתמלוגים. התובעת העידה, כי בין השנים 1983-1987 שהתה בחו"ל, וכאשר חזרה בשנת
18 1987, נאמר לה ע"י מר אלי מנטבר, שהיה בזמנו שותף בחברת ההפקה מטה אמנים, כי חברת
19 ההפקה התפרקה והמחזה המקורי ירד מהבמות.

20
21 בשנת 2000 הובא לידיעתה של התובעת גזיר עיתון, ממנו למדה כי הנתבע מעלה את המחזה
22 המקורי, שהוגדר כ"נכס צאן ברזל" על במות, מבלי ששמה יצוין כבעלת זכויות היוצרים במחזה
23 ומבלי לשלם לה תמלוגים. לדבריה, נפגשה עם הנתבע ודרשה ממנו להסדיר את השימוש במחזה
24 המקורי, אך הנתבע השיב לכל דרישותיה בשלילה ובגסות רוח, תוך שהוא מטיח בה אמירות כדוגמת
25 "מה את עושה עניין בכלל..." וטוען, כי מדובר ב-2-3 הצגות בשנה (סעיף 17 לתצהיר התובעת).

26
27 התובע העיד כי במהלך שנות ה-90 השתתף כפסנתרן מלווה במספר הצגות של הנתבע, וביקש ממנו
28 להסדיר את העלאת המחזה בהסכם עם התובעים, תוך תשלום תמלוגים, כמקובל. הנתבע השיב
29 באותן הזדמנויות, כי הוא מעלה כמות קטנה מאוד של הצגות, ולכן אין טעם לחתום על הסכמים
30 (סעיף 16 לתצהיר התובע).

31
32 הנתבע העיד מנגד, כי בשנת 2000 פנתה אליו התובעת טלפונית ורצתה לדבר על הזכויות, אך הוא
33 השיב כי הזכויות הן שלו משנת 1982 "ולכן אין לי צורך לסדר רישיון" (סעיף 38 לתצהיר הנתבע).
34 לדבריו, התובע לא העלה דרישות כלשהן, למרות שניגן בחלק מההצגות, למעט אמירה כללית בשנת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

2000 בנוסח "מה עם הזכויות שלי?", עליה השיב הנתבע, כי אין לו זכויות, מאחר שהן הועברו להפקה ב- 1982 (סעיף 39 לתצהיר הנתבע).

ההכרעה בטענת ההתיישנות, תלויה במענה לשאלה - האם מדובר במעשה עוולה נקודתי אחד, שהחל בשנות ה-90, עת נודע לתובעים שהנתבע מציג את ההצגה על במות לבדו, או שמא מדובר באירוע עוולתי מתמשך, שהוליד עילות תביעה מתחדשות, שנוק בצידן מעת לעת?

כלל הוא, כי בעוולות בהן משמש "נוק" אחד היסודות, אם המעשה נמשך והולך ויוצר עילות תביעה מתחדשות, תוך גרימת נזק לנפגע מעת לעת, תתפוש ההתיישנות בתום 7 שנים ממועד היווצרות כל עילת תביעה מתחדשת, להבדיל מנזק נמשך שמקורו במעשה עוולה חד פעמי (ע"א 590/67 קלינמן נ' ד"ר מירון, פ"ד כב(2) 929, אלנקווה, פסקא 31).

הכלל בדבר מנין ההתיישנות ממועד היווצרותה של כל עילת תביעה נפרדת, נקשר בהלכה הפסוקה בהוראות סעיף 2(89) לפקודת הנזיקין, לפיו בעוולה שבה נכלל נזק בין יסודות העוולה, יחל מירוך ההתיישנות עם גילוי הנזק, במגבלה של 10 שנים לצורך הגשת התביעה, ממועד התרחשות הנזק ולא מהמועד בו קיימת אפשרות לעמוד על מלוא היקפו (ע"א 165/83 בוכריס נ' דיור לעולה, פ"ד לח(4) 554, 557; ע"א 702/86 איטונג נ' בן הרוש, פ"ד מד(1) 160 ועוד).

האירועים המתוארים בכתב התביעה החלו בשנות ה-90 לערך. לא ניתן להצביע על מועד מדויק, שכן הנתבע נמנע מלפרט בתצהירו או במהלך חקירתו בבית המשפט, מתי החל להעלות את המחזה המקורי לבדו. הנתבע הסתפק באמירה כי "ההצגה מעולם לא התנהלה" **"במחותרת" או במקומות בלי פרסום כמו בתי ספר**, והציג שלושה פרסומים על הצגות משנת 1984, 1996 ו-1997 (סעיף 35 לתצהיר הנתבע, ע' 53 לפרוטוקול).

מדובר בסדרה של הצגות, שהוצגו על פי המחזה המקורי, והן מגבשות עילות תביעה מתחדשות, שנוק בצידן, עד שנת 2007 – מועד בו החלו הנתבעים להעלות את ההצגה החדשה, עם השינויים בטקסט ובעיבודים המוסיקליים, שנעשו ללא הסכמתם של התובעים ומבלי ליתן להם קרדיט על יצירתם המקורית.

אין מדובר במעשה עוולה נקודתי אחד, שהחל בשנות ה-90, אלא באירוע עוולתי מתמשך, שהוליד עילות תביעה מתחדשות, שנוק בצידן מעת לעת. הפועל היוצא הוא, כי משהוגשה התביעה בשנת 2008, הרי שעילות התביעה המתחדשות התיישנו עד לשנת 2001 ואין לתבוע בגינן. העילות משנת 2001 ואילך לא התיישנו, והתובעים רשאים לבסס עליהן את תביעתן ולהוכיחן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 למסקנה זהה הגיע כב' השופט ד"ר בנימיני בת.א. (ת"א) 2062/02 ברקי פטה המפריס (ישראל)
2 בע"מ נ' האולפנים המאוחדים בע"מ (פורסם בנבו), שם נדון מקרה דומה של זכויות היוצרים
3 ביומני החדשות - "יומני גבע", ששודרו בבתי הקולנוע בישראל, בשנים שקדמו להקמת הטלוויזיה
4 הישראלית. התובעת עתרה שם למתן חשבונות ולהשבת כל הכספים שהתקבלו מן השימוש ביומנים.
5 הנתבעים טענו כי יש לדחות את התביעה מחמת התיישנות.

6
7 בית המשפט קיבל את התביעה בחלקה וקבע, כי מדובר בתביעה בגין הפרה מתמשכת של זכות
8 יוצרים, שניתן לראות בה גם כעוולה נמשכת על פי סעיף 89 לפקודת הנזיקין, ולכן התובעת רשאית
9 לתבוע סעדים כספיים ומתן חשבונות שבע שנים לאחור. בהתייחס לסעדים ההצהרתיים נקבע, כי
10 אמנם הלכה היא שגם תביעה לסעד הצהרתי בדבר קיומה של זכות עשויה להתיישן, כמו כל תביעה
11 אחרת, אולם ההתיישנות אינה חלה כאשר מדובר בהצהרה על הפרה מתמשכת של זכות יוצרים:

12
13 **"בענייננו, לעומת זאת, אין מדובר בהצהרה על קיום זכות שנשללה באירוע חד-פעמי**
14 **שהתרחש למעלה משבע שנים לפני מועד הגשת התביעה. עסקינן בתביעה בגין הפרה**
15 **מתמשכת של זכות יוצרים, שניתן לראות בה גם כעוולה נמשכת על פי סעיף 89 לפקודת**
16 **הנזיקין. כל יום בו נמשכת ההפרה יוצר עילת תביעה חדשה, אשר מתחילה מחדש את**
17 **מרוץ ההתיישנות" (שם, פסקה 37).**

18
19 כב' השופט בנימיני קבע, כי התובעת היתה ונשארה בעלת זכות היוצרים ביומנים:

20
21 **"הצהרה על כך לא תביא לשינוי במצב הבעלות. כמו כן, הואיל והנתבעים מודעים לטענת**
22 **הבעלות של התובעת וכפי שיבואר בהמשך לא היתה להם סיבה של ממש לסבור כי היא**
23 **איננה הבעלים של זכות היוצרים ביומנים - אין לומר שהם "הסתמכו במשך שנים רבות"**
24 **על זכותם להמשיך ולהשתמש ביומנים" (שם, פסקה 38).**

25
26 כך גם בענייננו.

27
28 כפי שיובהר להלן, הנתבעים ובראשם הנתבע, היו מודעים לטענת הבעלות של התובעים בזכויות
29 היוצרים, שכן התובעים דרשו כבר בעבר את מימוש זכויותיהם ונדחו בטענות שווא. העובדה
30 שהנתבע כפר בזכותם של התובעים וסירב לשלם להם תמלוגים, אינה מצדיקה המשך הפרת
31 זכויותיהם לעד. הצהרה על זכויות התובעים לא תביא לשינוי מצב הבעלות, אלא תשקף את המצב
32 הקיים, לפיו המחזה המקורי והמוסיקה המקורית הם פרי יצירתם של התובעים, הזכאים לממש
33 את זכותם, על אף חלוף השנים.
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 התובעים לא עודדו את הנתבע להתמיד במעשים המפרים, תוך שינוי מצבו לרעה, לפיכך עילת
2 התביעה קמה לתובעים בנוגע לכל הצגה והצגה, והם זכאים לסעדים הנדרשים בתביעתם, בכפוף
3 למגבלת ההתיישנות, של 7 שנים, כאשר בשלב זה עתירתם היא לסעד הצהרתי בדבר היותם בעלי
4 זכות היוצרים, צוי מניעה וכן צו למתן חשבונות.

5
6 בהגיעי למסקנה, כי מדובר בעוולה נמשכת, לא נעלמה מעיני העובדה, שבת.א (ת"א) 2050/04 **רוקח**
7 **נ' הוצאת ספרים יבנה** (פורסם בנבו), אליו הפנה ב"כ הנתבעים בסיכומיו, הגיעה כב' השופטת רונן
8 למסקנה שונה. באותו מקרה טענו התובעים, יורשי המלומד קאסוטו, ל"הפרה מתמשכת", של
9 זכויות היוצרים שלהם בפרסום ספרי תנ"ך, על ידי הוצאת יבנה.

10
11 בית המשפט קבע שם, כך:

12
13 **"ההחלטה לגבי אופן ההוצאה לאור היא, לכן, המעשה המפר. מעשה זה הוא חד פעמי,**
14 **והפרסומים שלאחריו הם התוצאה שלו... ואין מדובר בעילה "מתמשכת", כפי שטוענים**
15 **התובעים. אם בקשו התובעים למנוע את הפרסומים, היה עליהם לתבוע זאת תוך 7 שנים**
16 **מהיום בו נולדה עילת התביעה"** (סעיף 20 לפסה"ד)

17
18 כאמור, המסקנה אליה הגעתי שונה, והיא מבוססת בעיקר על העובדה שמדובר בהפרה בוטה
19 ומתמשכת של זכויות התובעים, תוך התעלמות מדרישות התובעים להכרה בזכותם לתמלוגים, כפי
20 שיובהר בהמשך הדברים.

אין לקבל את טענת השיהוי

21
22 בנוסף להתיישנות הנתבעים טענו, כי התביעה נגועה בשיהוי קיצוני, היוצר מניעות. לדבריהם,
23 שתיתם של התובעים במשך שנים, מלמדת כי ויתרו על זכויותיהם.

24
25 אינני מקבלת טענה זו.

26 זכותם הקניינית של התובעים שרירה וקיימת ואין נדרשת כל פעולה למימושה, כדי להצביע על כך
27 שבעל הזכות אינו מוותר עליה. בהקשר זה כבר נפסק, בהתייחס להפרת סימן מסחר בע"א 116/87
28 **קרן כימיקלים בע"מ נ' ויטקו כימיקלים בע"מ**, פ"ד מא(3) 505, כי אין בעצם עבור הזמן ובשתיקת
29 בעל סימן המסחר לבדם, כדי למנוע אדם מלתבוע בגין הפרת סימן מסחר. מניעה כזו עשויה לקום
30 רק אם יוכח, כי בעל סימן המסחר עודד בהתנהגותו את המפר להתמיד בהפרה תוך שינוי מצבו
31 לרעה (ראה גם ע"א 8483/02 **אלוניאל נ' מקדונלד**, פ"ד מח(4) 314, 343).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 למסקנה דומה הגיע בית הלורדים בענין [2009] F.S.R 25, 919, **Fisher v. Brooker**, אליו
2 הפנה ב"כ התובעים בסיכומיו. באותו מקרה נדונה טענתו פישר, קלידן להקת פרוקול הארום, כי
3 הלחין את קטעי הנגינה באורגן, ביצירה הידועה "a whiter shade of pale" בשנת 1967. כעבור
4 38 שנים תבע את יוצרי היצירה ודרש צווים הצהרתיים ותמלוגים, בטענה כי הוא אחד מיוצריה.

5
6 בית הלורדים קבע, כי למרות שהתובע ידע במשך שנים על השימוש שנעשה ביצירה ולא מחה על כך,
7 אין בשיהוי זה כדי לשלול את זכותו לקבלת סעדים, מכאן ולהבא. אמנם, לא הוכרה זכותו של פישר
8 לסעדים לגבי העבר, אך יתכן שהדבר נובע מכך שבדין האנגלי לא קיימת טענת התיישנות (כפי שהיא
9 קיימת בסקוטלנד, למשל). חרף השיהוי הממושך מצד פישר בפניה לבית המשפט (שיהוי שכונה
10 **"extraordinary delay"** [an] ע"י לורד Hope, עמ' 927), הגיעו השופטים למסקנה, כי לא
11 נתקיים התנאי שעל סמך ויתור התובע שינו הנתבעים את מצבם לרעה, אלא ההיפך הוא הנכון –
12 הנתבעים הרוויחו במשך 38 שנים סכומי עתק, אותם לא נאלצו לחלוק עם פישר - ולכן לא נוצרה
13 כאן מניעות.

14
15 טענתו המשונה של ב"כ הנתבעים, כי במקרה שנדון בבית הלורדים, כל החומר היה מונח בפני בית
16 המשפט האנגלי לצורך הכרעה – קרי, השיר והסולו – וניתן היה להכריע בשאלה אם קמה לתובע
17 פישר זכות יוצרים, ואילו בענייננו **"העכברים מזמן אכלו את החוזים"** ולא ניתן לעשות צדק דיוני
18 עם הצדדים - אינה יכולה לסייע לנתבעים. הנתבע הרי טען, כי רכש את הזכויות כדן, במועד יצירת
19 המחזה המקורי. רכישה זו ניתנת להוכיח לא רק באמצעות החוזים, שכביכול כורסמו מזמן על ידי
20 עכברים (!), אלא באמצעות עדים מחברת מטה אמנים או עדים אחרים, שלא הוזמנו על ידי הנתבע,
21 מסיבות שלא פורטו.

22
23 במקרה דנן, אין לקבל את טענת השיהוי או המניעות, מאחר שלא מתקיים גם התנאי, שעל סמך
24 שתיקת התובעים במשך השנים, שינו הנתבעים את מצבם לרעה. הנתבע העיד, כי מדובר ב"שלאגר"
25 ואפילו "נכס צאן ברזל", שהוצג על ידו בהצלחה רבה, מבלי שנאלץ לחלוק את התמורה עם
26 התובעים. אין ספק כי הנתבעים לא שינו את מצבם לרעה, ואין כל הצדקה להתמיד בהפרת
27 זכויותיהם של התובעים, או לשלול מהם את הזכות לקבלת דוחו"ת כספיים, בכפוף למגבלת
28 ההתיישנות של 7 שנים אחורה. לאחר מתן החשבונות, יוכלו התובעים להחליט, אם הם מעוניינים
29 לתבוע את הרווחים שהופקו על ידי הנתבעים, או פיצויים על פי הוראות הדין.

30
31 לאחר שנדחו טענותיהם המקדמיות של הנתבעים בנוגע להתיישנות ושיהוי הגיעה העת לבחון, למי
32 הזכויות במחזה המקורי.

33
34
35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

המחזה המקורי אינו פרי עבודה משותפת של התובעת והנתבע

נטען, כי התובעת לא כתבה לבדה את הטקסטים במחזה המקורי, אלא עשתה כן בעבודה משותפת, יחד עם היוצרים האחרים, לטובת ההפקה. ב"כ הנתבע הרחיק לכת וטען בסיכומיו, כי "כאשר הכוכב יוצר "קטעים" עם טקסט, תנועות ואירועים – הוא הופך ליוצר משותף של המחזה עצמו, והוא רשאי לקבל פרסום על העובדה שהוא מביא לאנשים את היצירה שלו, נוסף על המשחק שלו" (סעיף 28 לסיכומים).

לא ברור על סמך מה נטענים דברים אלה. היתכן כי כל שחקן, הנותן ביטוי בימתי למחזה, יהפוך ליוצר משותף של המחזה עצמו? היעלה על הדעת, כי כאשר דובי גל "קורץ להורים בקהל באמצעות בדיחות על עניינים אקטואליים", הוא הופך להיות בעל זכות מוסרית במחזה, כפי שטוען ב"כ הנתבעים?

אין זאת אלא שנתבלבלו היוצרות בסיכומי הנתבעים, המבקשים לומר ששחקן אינו רק שחקן, אלא גם מחזאי מתוסכל, המסוגל בקריצת עין או בבדיחות על עניינים אקטואליים להפוך למחזאי. אין בידי לקבל פרשנות זו ואינני מוכנה לומר, כי הדבר הופך את המחזה ליצירה משותפת של המחזאי והשחקן.

הזכויות במחזה אינן שייכות לנתבע

הנתבע ועד ההגנה מר דוד בר טענו, כי הנתבע הוא זה שיזם את ההצגה והביא אישורים עבור ההפקה מהטלוויזיה הלימודית ומהוצאת מסדה. דוד בר העיד, כי "דובי גל היה שותף ב- 50% מהרווח או ההפסד של ההצגה" (סעיף 3 לתצהירו). הנתבע העיד, כי פנה ישירות לסופר אגנר, וקיבל ממנו אישור ליצור גרסה תיאטרלית בעברית לסיפור (סעיף 18 לתצהיר הנתבע).

אין בדברים הללו כדי ללמד, כי המחזה המקורי נכתב על ידי הנתבע, או שהנתבע הוא בעל זכויות בו. אמנם, הנתבע נטל חלק פעיל ביזמה לכתיבת המחזה, ואף היה שותף ברווחים ובהפסדים של ההצגה ב- 50%, אך הדבר אינו מקנה לו זכות יוצרים במחזה עצמו. זכות זו שמורה ליוצרים – התובעים – שכישרונם וחריצותם העטו לבוש מילולי ומוסיקלי לסיפור המקורי, ובראו את המחזה המקורי.

ראשיתו של התהליך בהצעה למחזמר (נ/3), שנכתבה על ידי התובעת והודפסה לדבריה במכונת הכתיבה שלה (ע' 23). הנתבע עצמו אישר, כי "אבירמה גולן היתה ראויה לקבלת הקרדיט על כתיבת העיבוד למחזה והפזמונים – והיא קיבלה אותה" (סעיף 23 לתצהירו). חלקו של הנתבע במחזה המקורי היה "כוכב ההצגה וקיבלתי את הפרסום של כוכב" (שם).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 בהערת אגב יצוין, כי מעיון במכתבו של הסופר אגנר מיום 29.1.90 (נספח 6 לתצהיר הנתבע), ניתן
2 לראות, שלא הובאה לידיעתו כלל העובדה, שקיימת כבר גרסה בעברית של המחזה "קרויס
3 ובקטוס". מכתב הפניה לסופר לא הוצג על ידי הנתבע, אך תשובתו של הסופר מדברת בעד עצמה
4 ומלמדת, כי הסופר חשב לתומו שמדובר בניסיון ראשון לכתוב מחזה בעברית:
5

6 "I want very much that "Karius and Baktus" be set up a theater piece for
7 children in Hebrew, and that it will be kept as close as possible in accordance
8 with my book..."
9

10 כאשר נשאל הנתבע על כך במהלך חקירתו הנגדית, הוא השיב, כי "יכול להיות" ששלח לסופר את
11 ההצגה שמועלית בישראל, ו"לא בטוח" שאמר לו מי כתב את המוזיקה ואת המחזה (ע' 46). די
12 בדברים הללו כדי להוביל למסקנה, שלא הוצגה בפני הסופר אגנר התמונה האמיתית, ואין בהם כדי
13 ללמד, כי הזכויות במחזה שייכות לנתבע.
14

הזכויות במחזה לא הועברו לנתבע

15
16 דרך נוספת בה ביקש הנתבע לנכס לעצמו את המחזה המקורי, היתה באמצעות העלאת הטענה, כי
17 היה מוסכם מלכתחילה עם סרוטניק ובר ממטה אמנים, שהזכויות במחזה, בתפאורה ובאביזרים
18 יהיו בשותפות בין הצדדים.
19

20 הנתבע הציג הסכם לא חתום, שנערך לדבריו בספטמבר 1982 (נספח 2 לתצהירו), בו נאמר בסעיף 1:
21

22 "דובי גל יהיה שותף ב- 50% מרווחי המחזמר לילדים "קרויס ובקטוס" שנכתב ע"י
23 אבירמה גולן והופק בכספי מטה אמנים".
24

25 בסעיף 2 נכתב:

26
27 "לדובי גל יהיו עקב שותפות זו זכויות במחזה בתפאורה באביזרים ובכל מה שקשור
28 להצגה".
29

30 בסעיף 3 נכתב:

31
32 "ניתנת לדובי גל אפשרות להעלות את ההצגה שוב בעוד כמה חודשים גם כנגד מטה
33 אמנים (במידה ומטה אמנים לא ירצו להשתתף)".
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

מעבר לעובדה שמדובר במסמך הנחזה להיות טיוטה, ואינו חתום על ידי מי מהצדדים או נושא תאריך, הרי תוכנו מלמד, כי אין כל ממש בטענות הנתבע, מהנימוקים הבאים: ראשית, נאמר בסעיף 1, כי המחזה נכתב על ידי אבירמה גולן, שלא היתה צד להסכם ומכאן שלא הסכימה לוותר על זכויות היוצרים שלה בו. כאשר נשאל דוד בר, מדוע כתוב בהסכם שהמחזה נכתב על ידי אבירמה גולן, אם הזכויות הן של הנתבע ושל מטה אמנים השיב "אין לי מושג" (ע' 37).

שנית, מדובר בהסכם על 50% שותפות ברווחים, ולא על זכויות היוצרים במחזה עצמו. אמנם נאמר בסעיף 2, כי עקב השותפות יהיו לדובי גל זכויות במחזה, אך כוונת הדברים מפורשת כבר בסעיף 3 בו נאמר, כי השותפות פירושה שדובי גל יהיה רשאי להעלות את ההצגה שוב "בעוד כמה חודשים", גם ללא שיתוף מטה אמנים. מכאן ועד הטענה, כי מלוא זכויות היוצרים במחזה, לרבות הזכות להכניס בו שינויים מפליגים, הן בידי הנתבע – רחוקה הדרך עד מאוד.

שלישית, גם אם נכונה הטענה, כי התובעים קיבלו תשלום לאחר מספר הופעות (התובע ע' 12, התובעת ע' 30), אין בכך להצביע כי ויתרו על זכויות היוצרים שלהם.

הנתבע הציג עוד הסכם מיום 16.10.88, שנחתם עם גמא מפיקים, המכונה על ידו הסכם המשך לגבי השותפות בהצגה "קריוס ובקטוס" (נספח 3 לתצהיר הנתבע). גם בהסכם זה, שאינו חתום ע"י גמא מפיקים, נכתב "הואיל והצדדים מעוניינים לפעול במשותף בנושא ההצגה: קריוס ובקטוס" מחזה אשר כתבה אבירמה גולן עפ"י תכנית בטלויזיה". נוסח הדברים עצמם מלמד, כי המחזה נכתב ע"י התובעת ולא ע"י אחר.

הנתבע העיד "אני מודע לכך שהעתקי הסכמי השותפות שאני מציג (מוצגים 2 ו-3) אינם נושאים חתימה של הצד השני", אך טען כי יש לו הוכחות חיצוניות בכתב לגבי ההסכמים (סעיף 15 לתצהירו). כפי שיובהר להלן, הוכחות חיצוניות לא הוצגו, למעט עדותו של עד ההגנה דוד בר, אשר תכנה אינו מתיישב עם האמור בהסכמים עצמם. יתרה מכך, בעדותו בבית המשפט לא ידע העד להסביר, מדוע בהסכמים כתוב שהמחזה נכתב ע"י אבירמה גולן באם הזכויות שייכות לנתבעים (ע' 37).

הנה כי כן, נוסחם של "ההסכמים" עומד בסתירה לגרסתם של הנתבעים, ולמעשה אין מדובר בהסכמים כלל, שכן המסמכים שהוצגו אינם חתומים.

סעיף 5(2) לחוק זכות יוצרים, 1911 (הוא החוק החל במועדים הרלבנטיים לתביעה (להלן: "החוק הישן") קובע כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 "יכול בעליו של זכות יוצרים ביצירה להעביר את זכותו, כולה או מקצתה, אם
2 בדרך כלל או בהגבלות,...., ויכול הוא ליתן כל טובת הנאה בזכות עפ"י רישיון
3 ואולם כל העברה או נתינה כאלה לא יהא כוחן יפה אלא אם כן נעשו בכתב ונחתמו
4 ע"י בעל הזכות שחלו בה ההעברה או הנתינה או ע"י בא כוחו המורשה כהלכה".

5
6 משמע, אם החליט בעל יצירה על העברת זכות יוצרים, כל העברה כזו חייבת להיערך בכתב,
7 חתום בידי בעל הזכות. בהעדר תנאים אלה אין לדבר על "העברה", ועסקה בעל פה אינה יכולה
8 להוות העברה של זכות יוצרים (ה"פ (ת"א 732/96) יפרח נ' התיאטרון הקאמרי, דינים – מחוזי
9 לב(2) 568; ת.א (ת"א 10722/93 ירון רון נ' טריו מסעדות, תק-של(1)96, 3376; טוני גרינמן,
10 זכויות יוצרים - מעידן הדפוס עד העידן הדיגיטלי, איש ירוק בע"מ, 2003, להלן: "גרינמן", עמ'
11 285).

12
13 אמנם, הכתב אינו חייב להיות ארוך ומפורט, די שתעלה ממנו הכוונה להעביר את הזכות, אולם
14 בעניינו, מדובר בהסכם לא חתום, שהתובעים כלל לא היו צד לו. בהסכם לא נאמר דבר בעניין
15 הזכויות הקנייניות במחזה ובמוסיקה, גם לא על דרך של אזכור קצר או בלתי מפורט. דובר בו
16 על חלוקת הרווחים בלבד. ראוי לזכור, כי דרישת הכתב נועדה להגן על יוצרים בעסקותיהם עם
17 גופים עסקיים, שהם בדרך כלל מתוחכמים מהיוצרים בענייני מסחר (גרינמן, עמ' 285) ויש
18 לפרשה לאור כוונה זו.

19
20 מכאן, שללא הסכם בכתב עם היוצרים עצמם, לא ניתן לומר כי הזכויות במחזה המקורי הוקנו
21 לנתבע במועד כלשהו. רק היוצרים המקוריים הם הזכאים להעתיק את היצירה, לבצעה בפומבי,
22 לעבדה או להקליטה, וכן להרשות פעולות אלה בה, כאמור בסעיף 1(2) לחוק הישן. בהקשר זה יצוין,
23 כי בחוק זכות יוצרים תשס"ח – 2007, אשר נכנס לתוקפו בחודש מאי 2008 (ולכן אינו חל על
24 ענייננו), רשימת הזכויות רחבה יותר, וכוללת גם את הזכות לעשית יצירה נגזרת, זכות ההשכרה
25 והשאיילה ועוד, שכולן מוענקות לבעל זכות היוצרים, ומימושן מותר רק לו או בהרשאתו (ראה,
26 סעיפים 1, 16, 47 לחוק).

27
28 גם אם קיבלו התובעים תשלום עבור השימוש ביצירתם, כטענת הנתבעים, אין מדובר בתשלום עבור
29 הזכויות עצמן, שמעולם לא הועברו לנתבעים או מי מהם. תשלום תמלוגים עבור הצגות שהועלו
30 בעבר, או עבור נגינת התובע בפסנתר, אינו מהווה תחליף לתשלום עבור הזכויות, שהעברתן לא
31 הוסדרה מעולם בכתב, כנדרש, ואין בו כדי ללמד כי התובעים ויתרו על זכויותיהם הקנייניות
32 ביצירתם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

הפרת זכות היוצרים של התובעים

משנקבע, כי זכויות היוצרים במחזה המקורי ובמוסיקה שייכות לתובעים, אין כל קושי לומר, כי העלאת המחזה בלבדו החדש מהווה הפרה של זכויות היוצרים ביצירתם המקורית.

המחזה המועלה משנת 2007 הוא עיבוד או "שדרוג" של המחזה המקורי. הנתבע העיד, כי "מטרת עיצוב ההצגה החדשה היתה לרענן ולשדרג את ההצגה ולתת לקהל חוויה בימתית עשירה כמו בברודוויי" (סעיף 28 לתצהירו). הנתבע הציג טבלת השוואה בין הנוסח הישן לחדש (מוצג 12), ממנה עולה, כי נעשו "הלבשות" על הנוסח המקורי של התובעת, אך אין מדובר בטקסט חדש. גם אם הנתבעים הוסיפו מעט תוספות, ההצגה החדשה נשענת ברובה על המחזה המקורי.

בכל הנוגע לטקסט, התובעת העידה, כי יש שינוי בנוסח החדש בהיקף של 20% "וזאת הפרה בוטה של זכויותי במחזה" (ע' 28). לדבריה, השימוש בנוסח וולגרי, כגון "אני אהיה רזה כמו בלטה", בעברית עילגת ובשיר ברמה נמוכה, מהווים פגיעה בשמה הטוב ככותבת פזמונים (ע' 29).

עד ההגנה אבי דור העיד "נתנו לי טקסט ישן של המחזה, איני יודע מאיזו שנה הגרסה שקיבלתי וביקשו ממני "להעיר" ולרענן אותו בכתיבה חדשה כדי להתאים את ההצגה לשנות ה-2000..." (סעיף 4 לתצהירו), ובהמשך: "כתבנו על בסיס משהו, קיבלתי מחזה ועל סמך המחזה כתבתי..." (ע' 41 לפרוטוקול). טענתו, כי המחזה החדש "מאוד שונה מהקודם", נותרה תלויה על בלימה, מאחר שלא עלה בידו להצביע על נקודות שוני מהותיות. הטענה אף סותרת את האמור בסעיף 4 לתצהירו, כי "העלילה הדמויות של המחזה נשארו כפי שהיו על בסיס הספר".

בהתייחס למוסיקה וללחנים, האזנתי לדיסקים של המחזה המקורי ושל המחזה החדש (נספחים 5 ו-8 לתצהיר התובעת). הדמיון בצלילים רב מאוד. אמנם, נוצרו מספר עיבודים חדשים, אך המקור נשמר ומזוהה היטב עם המוסיקה שכתב התובע. התובע העיד כי "התזמור והמוזיקה הם בדיוק שלי... כל המוזיקה שלי... אסור לעשות עיבוד אחר למלחין שהוא חבר אקו"ם ללא רשותו" (ע' 17-18). אין חולק, כי העיבודים החדשים "הולבשו" על יצירתו המוסיקלית של התובע, ללא רשותו והסכמתו.

משנדחתה טענתו של הנתבע, כי "כל השינויים נעשו ברשותי ועל יסוד זכויותי הבלעדיות בהצגה" (סעיף 27 לתצהירו), הרי שאין ספק, כי מדובר בהפרה בוטה, קשה וישירה של זכויות התובעת במחזה ושל זכויות התובע במוסיקה ובלחנים.

הפרת זכותם המוסרית של התובעים ביצירתם

ההיבטים העיקריים של הזכות המוסרית הם:

1. זכות ההורות – זכותו של מחבר ששמו יקרא על יצירתו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

2. הזכות לשלמות – זכותו של המחבר שלא יפגעו ביצירתו ולא יבצעו בה שינויים וסילופים.

זכותם של התובעים כי יצירי נפשם יזוהו עמם. זכותם, כי ינתן להם קרדיט על עמלם. זכותם כי לא יעשו שינויים או סילופים ביצירתם. הזכות המוסרית הינה זכות אישית של היוצר ואינה ניתנת להעברה, גם אם העביר המחבר את זכות היוצרים לאדם אחר (סעיף 4א(4) לפקודה). אין מדובר בזכות זניחה, אלא בזכות על פי דין.

בסעיף 4 לפקודה נקבע, כי מחבר זכאי ששמו ייקרא על יצירתו "בהיקף ובמידה המקובלים". הוראה דומה, בשינוי נוסח מסוים מצויה בסעיף 146(1) לחוק החדש, המורה כי ליוצר הזכות "ששמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות הענין".

רישום שמו של אחר כבעל זכות היוצרים מהווה גם עוולה של פרסום "תיאור כוזב" בניגוד לסעיף 2 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט – 1999. מעשה זה אף מהווה הטעיה של הצרכן, לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, העולה כדי עוולה נזיקית, שגם העוסק שנפגע ממנה במהלך עסקו זכאי לתבוע על פיה, כאמור בסעיף 31א(1) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981. עילות תביעה אלה לא נזכרו בכתב התביעה או בסיכומי ב"כ התובעים, למרות שעל קיומן ניתן ללמוד מעובדות המקרה, ולכן לא אתעכב עליהן.

טענתם של הנתבעים, כי לא היתה כל כוונה לשלול מהתובעים את "ההורות" על יצירותיהם, אינה עומדת במבחן המציאות. בפרסומים הנלווים להצגה החדשה, צוינו שמותיהם של הנתבע ואבי דור כמי שכתבו את המחזה, וחזי שקד כמי שכתב את העיבודים. שמם של התובעים אינו לא הופיע כלל בפרסומים.

הנתבעים מודים, כי לא נתנו לתובעים את הקרדיט על יצירתם בפרסומים של ההצגה החדשה. הנתבע תירץ זאת בצורך להתנתק מהביקורות הלא מחמיאות, שליוו את המחזה המקורי, והרצון להדגיש את התרומה של היוצרים החדשים (סעיף 32 לתצהיר הנתבע). בסיכומי ב"כ הנתבעים הוספה טענה, כי פרסום הפוסטר להצגה החדשה בגרסת אוקטובר 2007, תאם את המקובל בענף הפרסום, וגם הפוסטר השני בו הוסף שמם של התובעים, תואם את המקובל בענף.

קשה לתאר את התדהמה למקרא דברים אלה. הפרסום הראשון, בו נעלמו לחלוטין שמות התובעים ובמקומם צוין, כי המחזה נכתב על ידי דובי גל ואבי דור והעיבודים על ידי חזי שקד – אינו אמת. הטענה, כי מדובר בשיקול דעת עסקי של המפיקים והטרוניה, כי ניסיון לבטל את שיקול דעתם בתחום הפרסומי, דינו כדין הפקעת זכויות הקנין וחופש העיסוק של המפיקים – היא טענת סרק. מה בין חופש העיסוק של המפיקים לבין זכותם המוסרית של התובעים לקבלת קרדיט על יצירתם?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

טענתם החילונית של הנתבעים, כי אם הם טועים והזכות המוסרית חלה גם על הפרסומים בקשר עם ההצגה, דוגמת הפוסטר, אזי מדובר בפעולה שהיא סבירה בנסיבות הענין, במובן סעיפים 50 (ב) (ג) לחוק החדש – אינה יכולה להתקבל.

להלן נימוקי:

ראשית, הזכות המוסרית אינה נופלת בחשיבותה מהזכות הקניינית המוקנית ליוצרים ביצירתם, אלא נגזרת ממנה. היא נועדה להבהיר לכולי עלמא, מי עומד מאחורי היצירה. היא נועדה להאדיר את שמו של היוצר ולהבהיר את זיקתו של היוצר ליצירתו, שכן "אדם זכאי ששמו ייקרא על ילדי רוחו". זיקתו הרוחנית לאלה כמוה, כמעט, כזיקתו ליוצאי חלציו", כדברי כב' השופט טירקל בע"א Eisenman 2790/93 נ' קימרון, פ"ד נד(3) 817, 841.

הזכות המוסרית אינה כפופה לשיקולי מסחר של המפיקים, היכולים לעשות בה כרצונם - ירצו יתעלמו מהיוצרים כליל, ירצו – יכתבו בפרסום הנוסף כי ההצגה החדשה היא "על בסיס מחזה ופזמונים מאת אבירמה גולן; לחנים – מישה בלכרוביץ" ויטענו, כי די בכך כדי להפיס את דעתם של התובעים. כל בר דעת מבין, שהביטוי המאוחר "על בסיס" נועד לאותת, כי המחזה החדש אינו פרי יצירתם של התובעים, אלא מדובר במחזה חדש שנכתב על ידי הנתבעים, "על בסיס" יצירתם של התובעים. כל המעיין בפוסטר ימצא חיזוק למסקנה זו, בעובדה ששמותיהם של הנתבעים ממשיכים להתנוסס על כרזות הפרסומת החדשות, ככותבי המחזה והעיבודים.

שנית, לתובעים לא ניתן קרדיט על יצירתם בפרסום אחר. פרט לפוסטרים של ההצגה ולפרסומים באינטרנט, לא הוצג פרסום נוסף, כדוגמת תוכניה שמחולקת במהלך ההצגה, עם שמות התובעים. טענתם של התובעים, כי המקום היחיד בו פוגש הציבור את מחברי היצירה הוא בפוסטר, המוצג גם בתיאטרון בו עולה ההצגה – לא נסתרה. מכאן שהנתבעים ביקשו לנכס לעצמם את זכויות היוצרים בהצגה ובעיבודים המוסיקליים, בכל הפרסומים שיזמו על ההצגה החדשה.

בשלב מסוים הסכימו אמנם הנתבעים, כי ראוי ששמות התובעים יופיעו בפרסומים על המחזה, אך פעלו לתיקון המעוות בצורה חלקית ומשונה, כאשר הוסיפו את שורת הקרדיט והמילים "על בסיס", במקום לכתוב בריש גלי כי היוצרים הינם התובעים והם בלבד. מדובר במצג כוזב ובלתי מוצדק.

שלישית, הנתבעים לא עתרו להגנת תום הלב מפני הפרת זכות היוצרים של התובעים. יתכן שהדבר נובע מהיותם מודעים לעובדה, שטענה זו אינה מהווה הגנה מפני הפרת זכות היוצרים. יתכן שהדבר נעשה משום שהנתבעים יודעים היטב, כי זכויות היוצרים במחזה במוסיקה ובלחני השירים הן בידי התובעים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

1 על פי הדין (והדבר נכון גם לגבי זכויות קניין רוחני אחרות), אין קיימת הגנה של תום לב כנגד הפרה
2 ישירה של זכות יוצרים, להבדיל מהפרה עקיפה (ראה דברי כב' השופט ד"ר בנימיני בת.א (ת"א)
3 **Microsoft Corp.** 1476/96 נ' **אפלקר**, [פורסם בנבו] פסקאות 43-44 (11.9.05), וכן: ש. פרזנטי,
4 **דיני זכויות יוצרים**, מהדורה שנייה, בעמ' 211 ו-219, וספרו הנ"ל של גרינמן בעמ' 341. זה גם הדין
5 באנגליה: ידיעה אודות ההפרה איננה נדרשת לצורך הוכחתה (ראה: **Copinger and Skone on**)
6 **Copyright**, 13th Ed., at pp. 233, 315

7
8 גם אם היתה קימת הגנת תום הלב, אין היא מתקיימת במקרה דנן. ההיפך הוא הנכון. מדובר
9 במעשה שנעשה בודעין, באצטלה של זכויות שהוקנו, כביכול, לנתבע כבר בהפקה המקורית.

10
11 רביעית, הטענה כי מדובר בפרסום סביר, התואם את המקובל בענף, לא הוכחה על ידי הנתבעים.
12 הוצגו בפני פוסטרים של הצגות אחרות מטעם הצדדים.
13 ב"כ התובעים הציגו פוסטרים של ההצגות "קופיקו" (ת/2), "עליסה בארץ הפלאות" (ת/3), ו"הפיל
14 שרצה להיות הכי" (ת/4). כן הציגו פרסום באינטרנט של ההצגה "האריה שאהב תות" (ת/6). בכולם
15 צוינו שמות היוצרים בהבלטה בתיבת הקרדיטים.

16
17 עד ההגנה רמי בזיה טען, כי ברשותו דוגמאות רבות לכך, שהפרסום תאם את המקובל. הנתבעים
18 ביקשו שהות להציג דוגמאות להוכחת טענתם, והגישו למחרת היום בו נשמעה עדותם דוגמא של
19 פרסום ההצגה "ספר הגיונגל" (ולא "סבא טוביה"), כפי שנכתב בסיכומי ב"כ הנתבעים), ללא שורות
20 קרדיט.

21
22 העובדה שבפרסום ההצגה "ספר הגיונגל" לא מופיעה כלל שורת קרדיט ליוצרים, אינה מלמדת, כי
23 הפרסום תואם את המקובל. יתכן שהפרסום ללא שורת קרדיט נעשה בהצגה "ספר הגיונגל"
24 בהסכמת היוצרים, יתכן שהוא נעשה תוך הפרת זכותם המוסרית. ההסבר לא ניתן על ידי הנתבעים,
25 שהתמידו בטענתם כי "**הפוסטר הוא מחוץ לתחום תחולת זכות ההורות, שחלה "על היצירה"**
26 **בלבד"** (סעיף 14 לסיכומי הנתבעים).

27
28 אין בידי לקבל טענה זו, המבקשת למעשה ליצור משטר של רודנות מצד המפיקים, הזכאים כביכול
29 לבחור את אופן הפרסומים ולשלול בהם את זכות ההורות של התובעים ביצירתם. זכות ההורות
30 היא אמנם ביצירה בלבד, אך ביטויה הגשמי הוא בפרסום הניתן ליצירה – במודעות פרסומת,
31 בתכניה, או בפרסומות המושמעות מעל גלי האתר. כל קביעה אחרת מרוקנת את זכות ההורות
32 מתוכנה, ומקנה יתרון בלתי הוגן למפיקים או למפרסמים, על פני היוצרים עצמם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1551-08 גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'

מילות סיכום

הנתבע העיד, כי ההצגה "קרויס ובקטוס" היא מפעל חיים, בו השקיע מזמנו וכשרונו במשך שנים. אין לזלזל בתרומתו החשובה של הנתבע, כוכב ההצגה והשחקן הראשי, להצלחתה המסחרית של ההצגה. יש רק להצטער, שהדבר נעשה ללא שיתופם של היוצרים המקוריים בהצלחה זו.

משכך התנהלו הדברים במשך שנים ולמעשה עד היום, חרף פניות התובעים, אין להתיר עוד את הימשכותם. אין מנוס ממתן סעדים, אשר יעידו על זכויות התובעים במחזה המקורי, וימנעו את המשך הפרת זכויותיהם בהפקה של ההצגה החדשה, שנעשה ללא הסכמתם וידיעתם.

לפיכך, ניתן בזאת צו מניעה קבוע, המורה לנתבעים וכל הבאים מכוחם או מטעמם, להימנע מהפרת זכויות של התובעים במחזה המקורי ובמוסיקה המקורית, כהגדרתם בכתב התביעה, ולהימנע מביצוע פומבי של ההצגה החדשה, לרבות השירים והלחנים הכלולים בה, כנדרש בסעיף 26 א-ה לכתב התביעה.

כמו כן ניתן בזאת צו המורה לנתבעים למסור לתובעים את החשבונות המבוקשים בסעיף 26 ו' לכתב התביעה, אשר לאחר קבלתם יהיו התובעים זכאים לבחור בסעד הפיצויים מבין האלטרנטיבות שנתבעו, כאמור בסעיף 26 ז' לכתב התביעה.

אני מחייבת את הנתבעים לשאת, ביחד ולחוד, בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד של התובעים בסך 40,000 ₪ + מע"מ.

המזכירות תשלח לצדדים את פסק הדין.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"א, 06 אוקטובר 2010, בהעדר הצדדים.

ד"ר דפנה אבניאלי, שופטת

28
29
30
31